

На основу члана 58. и 119. став 1. тачка 2. Закона о основама система образовања и васпитања ("Сл. гласник РС", бр. 88/2017, 27/2018 - др. закон, 10/2019, 27/2018 - др. закон, 6/2020 и 129/2021), члана 16. и 17. Закона о предшколском васпитању и образовању ("Сл. гласник РС", бр. 18/2010, 101/2017, 113/2017 - др. закон, 95/2018 - др. закон, 10/2019, 86/2019 - др. закон, 157/2020 - др. закон, 123/2021 - др. закон и 129/2021) и члана 13. Статута ПУ „Пчелица“ Апатин, Управни одбор ПУ „Пчелица“, на својој седници одржаној дана 13.09.2022, доноси

ПРЕДШКОЛСКИ ПРОГРАМ ПРЕДШКОЛСКЕ УСТАНОВЕ „ПЧЕЛИЦА“ АПАТИН

СТРУКТУРА ПРЕДШКОЛСКОГ ПРОГРАМА

Уводне напомене

I. Портрет установе

1. Локално окружење установе
2. Организациона структура установе
3. Култура установе

II. Предшколска установа као место реалног програма васпитно-образовног рада

1. Програм васпитно-образовног рада са децом као израњајући програм заједничког живљења
2. Врсте програма и услуга
3. Физичко окружење као димензија програма

III. Предшколска установа као место демократске и инклузивне праксе

1. Партерство са породицом
2. Повезаност са локалном заједницом
3. Рад са децом и породицама из осетљивих група
4. Транзиција и континуитет

IV. Предшколска установа као место рефлексивне праксе

1. Заједница рефлексивне праксе: развој праксе, професионални развој и јавноделовање
2. Праћење и вредновање остваривања предшколског програма

УВОДНЕ НАПОМЕНЕ

Предшколски програм сачињен је на основу Закона о основама система образовања и васпитања, Закона о предшколском васпитању и образовању и Правилника о општим основама предшколског васпитања и образовања „Године узлета“. Такође, заснован је на анализи програмских активности у протеклом периоду, вредновањем ефеката мера за унапређивање квалитета рада, сагледавању потреба породица и деце, специфичностима предшколске установе и потенцијалима локалне заједнице. Документ представља полазиште за флексибилно прилагођавање и конкретизовање концепције у складу са контекстом групе и вртића. Његова функција је пружање основе за развијање квалитетног реалног програма, усклађеног са специфичностима установе и локалне средине, а главни циљ је да сва деца предшколског узраста, кроз подршку њиховој добробити имају једнаке могућности за учење и развој.

Полазишта за израду овог програма су:

- Правилник о основама програма предшколског васпитања и образовања – ("Сл. гласник РС - Просветни гласник", бр. 16/2018)
- Закон о основама система образовања и васпитања – ("Сл. гласник РС", бр. 88/2017, 27/2018 - др. закон, 10/2019, 27/2018 - др. закон, 6/2020 и 129/2021)
- Закон о предшколском васпитању и образовању – ("Сл. гласник РС", бр. 18/2010, 101/2017, 113/2017 - др. закон, 95/2018 - др. закон, 10/2019, 86/2019 - др. закон, 157/2020 - др. закон, 123/2021 - др. закон и 129/2021)
- Правилник о ближим условима за остваривање различитих облика и програма васпитно – образовног рада и других облика рада и услуга које остварује предшколска установа ("Сл. гласник РС", бр. 80/2021)
- Правилник о стандардима услова за остваривање посебних програма у области предшколског васпитања и образовања – („Сл.гласник РС“ бр. 61/2012).
- Правилник о стандардима квалитета рада установа – ("Сл. гласник РС - Просветни гласник", бр. 14/2018)
- Правилник о ближим условима и начину остваривања социјалне заштите деце у предшколској установи – („Сл.гласник РС“ бр. 131/2014).
- Правилник о ближим условима и начину остваривања неге и превентивно – здравствене заштите деце у предшколској установи („Сл.гласник РС“ бр. 112/2017).

I. ПОРТРЕТ УСТАНОВЕ

1.1. Локално окружење установе

Град Апатин, постоји од 1011. године. Седиште је општине, административни, привредни, просветни и културни центар. У свом саставу има 4 насељена места – Пригревица, Сонта, Свилојево и Купусина.

У насељеним местима већи број становништва бави се пољопривредом, данас већ у облику пољопривредних газдинстава.

Етнички састав је мешовит. Већину становништва чине Срби (61,61%), затим Мађари (11,53%), Хрвати (11,47%), Румуни, Роми, Немци, Муслимани, Југословени... укупно 24 националне групе.

Општина Апатин налази се на крајњем западу Војводине и припада западно – бачком управном округу. Река Дунав је природна граница према Републици Хрватској, а на северу, односно југу граничи се са општинама Сомбор и Оџаци. Бисер нашег града је «Горње подунавље» резерват природе и као такав је заштићено природно добро I категорије са специфичним комплексима ритских шума испресецаних каналима, адама, меандрима, у коме обитавају ретке врсте као што је орао белорепан и црна рода .

У непосредној близини града налази се бања «Јунаковић» смештена на ободу истоимене Парк шуме. Њене воде потичу са дубине од 700м. Поседује затворени и комплекс отворених базена (10).

Данас Апатин има велики број зелених површина у граду, уређену обалу Дунава, шеталиште, игралишта за децу на више локација у граду што чини живописним и пријатним местом за боравак.

У Апатину постоји једна основна школа, гимназија «Никола Тесла», средња грађевинска и машинска школа, као и основна музичком школа „Стеван Христић“ .

У нашој општини делује и активно ради много спортских клубова, општински културни центар и галерија „Меандер“ Народна библиотека, културно уметничка друштва.

Месне заједнице, јавна предузећа, приватна предузећа, медијске куће, удружења и организације су добри партнери у реализацији задатака и активности.

Да би се боље разумео данашњи положај предшколске установе у локалној заједници важно је истаћи да Апатин има 141 година дугу традицију рада са децом предшколског узраста. Наиме прво „забавиште“ отворено је 1881 године. Даљи развој текао је у правцу отварања нових зграда и повећања броја уписане деце, тако да 1911. године ради шест „забавишта“ са шест забавиља, на шест различитих места у граду, како свако дете не мора да пређе више од 500 метара док не стигне у свој вртић.

До 1922. године радило се на немачком и мађарском језику, а онда је уведен и српски језик. У току Другог светског рата пет државних забавишта била су под управом Министарства здравља, док је два приватна финансирао „Културбунд“.

Од завршетка Другог светског рата, па до 1953. године „забавишта“ су била под управом основне школе. У том периоду било је много деце у школама, тако да су неке зграде „забавишта“ уступљене школама, а према неким документима постојао је недостатак „забавиља“, односно кадра за рад са предшколском децом. Забавишта су радила у тешким материјалним условима, али су окупљала велики број деце и континуитет у раду се није прекидао.

Данас Апатин има велики број зелених површина, уређену обалу Дунава, шеталиште, градску плажу, Марину и пристаниште, игралишта за децу на више локација у граду, што га чини живописним и пријатним местом за боравак.

У Апатину постоји једна основна школа, гимназија и стручна школа, техничка школа са домом ученика, основна музичка школа и свако насељено место има основну школу.

Све наведено чини контекст у којем одрастају наше пчелице. Везе са окружењем најпре се остварују у оквирима које одређује породица, да би се, поласком детета у вртић, оно укључило у процесе којима

се те везе проширују и даље обогаћују. Ми у предшколској установи се трудимо да све расположиве ресурсе у окружењу (природне, културно-историјске, образовне, рекреативне...) у највећој могућој мери користимо, како бисмо код деце изградили осећање да припадају свом окружењу и да оно припада њима.

1.2. Организациона структура установе

Предшколска установа "Пчелица" обавља своју делатност у 10 објекта који су распоређени у 5 насељених места. Пет објекта је наменски грађено („Бубамара“, „Чаробњаци“, „Љубичица“, „Медењаци“ и „Пужићи“), а 5 објекта је адаптирано и приведено намени -за потребе деце и реализацију васпитно-образовног рада („Дуга“, „Лептирићи“, „Звездице“, „Весељко“, „Звончићи“).

Установа располаже просторним капацитетима за смештај 34 васпитних група, односно 796 деце. Међутим, када се у обзир узму законски критеријуми за одређивање броја деце у васпитним групама, као што су узраст деце, укљученост деце са сметњама, двојезичност, као и демографска слика општине број деце коју Установа прима реално је мањи.

МЕСТО	Назив објекта и адреса	Тип боравка	Капацитет /површине/ 1. унутр.дела 2. дворишта	Капацитет 1. бр.васп. група 2. бр.деце
1.Апатин	„Бубамара“ Блок 112	целодневни	• 1250 м2 • 6118	• 7 • 180
2.Апатин	„Звончићи“ Трг Ослобођења 10	целодневни	• 341 м2 • 2504 м2	• 3 • 80
3.Апатин	„Чаробњаци“ Петра Драпшина 72	целодневни	• 462 м2 • 318 м2	• 4 • 90
4.Апатин	„Звездице“ Огњен Прице 67	целодневни	• 364 м2 • -	• 2 • 50
5.Пригревица	„Лептирићи“ Васиља Гаћеше 54	полудневни	• 482м2 • 1585 м2	• 3 • 80
6. Сонта	„Љубичица“ Војвођанска 65	полудневни	• 1066 м2 • 2401 м2	• 3 • 80
7.Свилојево	„Дуга“ Ослободилачка 18	целодневни	• 370 м2 • 1069 м2	• 2 • 50
8.Купусина	„Медењаци“ Ади Ендре 4	целодневни	• 388 м2	• 3 • 70
9.Апатин	„Весељко“ Насеље Рома,	полудневни	• 192м2 • 208 м2	• 2 • 45

	24.октобра бб.			
10.Апатин	„Пужићи“ Блок 112	целодневни	• 699,51 м2	• 5 • 71

место реализације (назив објекта)	број група		временска организација (трајање програма)
	целодневни	полудневни	
„Бубамара“ Блок 112	7	0	10 часова
„Звончићи“ Трг Ослобођења 10	3	0	10 часова
„Чаробњаци“ Петра Драпшина 72	4	0	10 часова
„Звездице“ Огњен Прице 67	2	0	10 часова
„Лептирићи“ Васиља Гађеше 54	0	3	6 часова
„Љубичица“ Војвођанска 65	0	2	6 часова
„Дуга“ Ослободилачка 18	1	0	10 часова
„Медењаци“ Ади Ендре 4	1	0	10 часова
„Весељко“ Насеље Рома, 24.октобра бб.	0	1	6 часова
„Пужићи“ Блок 112	4	0	10 часова

Радно време установе

У свим нашим објектима може да се организује целодневни и полуодневни боравак. Трајање боравка је од 6-10 часова у зависности од облика рада и потреба родитеља. Годишњим планом рада установе утврђују се облици, трајање и језик васпитно-образовног рада.

Запослени

Кадровска структура

Кадровска структура запослених одговара нашим потребама и у складу је са Законима који регулишу ову област.

Ред.бр.	Радно место	бр.извршилаца
1.	Директор	1
2.	Педагог	1
3.	Логопед	1
4.	Психолог	1
5.	Васпитачи	44
6.	Медицинске сестре – васпитачи	6
7.	Педијатријска сестра	1
8.	Шеф рачун. дипл.економиста	1
9.	Секретар, дипл.правник	1
10.	Администр.радници	2
11.	Главна куварица	1
12.	Помоћне куварице	4
13.	Сервирке – спремачице	10
14.	Спремачице	4
15.	Возач / ложач	1
16.	Вештерка/курирка	1

Напомена:

У последњих 10 година, значајан допринос инклузији ромске деце и у раду са ромским породицама пружао је педагошки асистент. Настојаћемо да и у наредним годинама имамо ангажовано компетентно и стручно лице који би обављао ове послове.

Педагошки асистент се прима у радни однос на одређено радно време по расписаном конкурсусу у трајању од годину дана. Из тог разлога радно место педагошког асистента није стављено у табелу.

Највећим делом га финансира Министарство просвете.

Језици на којима се остварује васпитно-образовни рад:

Васпитно образовни рад у предшколској установи „Пчелица“ реализује се на српском и мађарском језику и двојезично (српски-мађарски).

У једној васпитној групи, ради се двојезично (радно одељење у Свилојеву), у једној васпитној групи васпитно-образовни рад се реализује на мађарском (радно одељење у Купусини), док се у свим осталим групама васпитно-образовни рад остварује на српском језику.

1.3. Култура установе

Наша МИСИЈА одређена је вредносним полазиштима „Година узлета“ – основа програма предшколског васпитања и образовања те је тако наш вртић место заједничког живљења у коме се подршка учењу и развоју деце остварује кроз заједничко учешће деце и одраслих.

Ми у „Пчелици“, својим стручним компетенцијама и расположивим ресурсима, поштовањем традиционалних вредности породице, личном одговорношћу, посвећеношћу и мотивацијом, добром сарадњом са свим актерима локалне заједнице, уважавањем различитости, стварамо безбедно, пријатно и подстицајно окружење за боравак деце.

Градимо културу уважавања и узајамне сарадње и тимски рад. Подстичемо континуиран професионални развој, аутономију, креативност и професионализам и проактивно заступамо интересе деце и породица. Негујемо осећање припадности локалној заједници, толеранцију и поштовање различитости.

Мото: „Пчелица“ је место заједничког учења деце и одраслих кроз које одрасли и деца заједнички конструишу (коконструишу) знања и разумевање себе и света око себе.

II ПРЕДШКОЛСКА УСТАНОВА КАО МЕСТО РЕАЛНОГ ПРОГРАМА ВАСПИТНО ОБРАЗОВНОГ РАДА

2.1. Програм васпитно-образовног рада са децом као израњајући програм заједничког живљења

Предшколска установа „Пчелица“ се континуирано развија у правцу демократске, инклузивне и рефлексивне праксе, грађећи реални програм у конкретном контексту, заједничким учешћем деце и одраслих. Усмерени смо да подржимо добробит деце, породице и аутономију, креативност и професионализам практичара. Програм се гради кроз заједничко учешће свих учесника – деце, породице и васпитача, у конкретном контексту заједнице којој сви припадамо, полазећи од концепције Основа програма. Програм није унапред испланиран појединачним активностима и издвојеним садржајима подучавања, већ је израњајући, јер се односи на конкретну децу, њихове породице и развија се уважавајући специфичности животног окружења породица и вртића.

Циљ предшколског васпитања и образовања у односу на дете је подршка добробити детета кроз односе и делање.

Наша установа, вођена овим општим циљем, који је усмерен на стварање подстицајног окружења за развој и учење деце, грађење квалитетних односа међу децом, одраслима и са локалном заједницом, развија програм који ће бити заснован на реалним животним искуствима деце и усмерен на ситуације које су за њих смислене, на оснаживање рефлексивности и тимског рада практичара.

Смернице за креирање квалитетног реалног програма налазимо у принципима који су дати у

„Годинама узлета“: принцип усмерености на односе, принцип животности, принцип интегрисаности, принцип аутентичности, принцип ангажованости и принцип партнерства.

Принципи развијања реалног програма подржавају грађење и неговање односа уважавања, сарадње, одговорности и заједништва. Заједништво је основа за стварање прилика за заједничко учење, које се остварује кроз активности које су сmisлене, пристичу из искуства и аутентичних интересовања и односа. Фокус васпитача у развијању програма је у препознавању и уважавању интегритета, различитости и посебности сваког детета и на ситуацијама и активностима којима се подржава учење детета кроз властиту активност и заједничко учешће деце и васпитача и није директно подучавање.

Планирање и документовање

Планирање васпитно-образовног процеса настаје и развија се у заједништву деце, родитеља и васпитача. Програм који настаје је смислено повезан са контекстом и истраживањима релевантним деци и одраслима у заједници.

Планирање је тематско или пројектно, засновано на интегрисаном приступу учењу, у коме постоји јединство доживљаја, мисли и делања. Процес планирања је стваралачки (није унапред дат) и одражава реалност живота групе, смислен је заједници и доноси измене у простору и креираним ресурсима. Идеја за тему/пројекат може да проистекне из заједничких искустава која деле деца и одрасли, из дечје игре, из проблематике која заокупља децу, из уочених потреба и запитаности деце и васпитача, из различитих догађаја у вртићу или окружењу. У процес планирања укључени су и родитељи, а васпитач планира места у локалној заједници у којима деца могу да проширују искуства везана за тему или пројекат. Васпитач заснива тему/пројекат на принципима реалног програма због тога планира увек само неколико корака унапред и циклично наставља тако што планира простор, садржаје и активности које пристичу из теме, ресурсе који су потребни, начине укључивања родитеља и места у локалној заједници која могу да проширују искуства везана за тему/пројекат. Циљ у планирању није долажење до брзог решења, или овладавање специфичним знањима, већ осмишљавање подршке процесу учења засноване на принципима развијања реалног програма.

Васпитач документује своје планирање у обрасцу за план који надограђује током процеса развијања теме/пројекта.

2.2. Понуда програма и услуга

Предшколска установа „Пчелица“, кроз сарадњу са локалном заједницом и родитељима, континуирано ради на повећавању обухвата деце, видљивости рада установе и промоцији значаја раног развоја. У оквиру редовних програма осмишљавамо и стварамо различите начине за пружање додатне подршке деци и породици и дајемо прилику деци да учествују у животу заједнице и користе могућности које она нуди као подстицај за учење и рани развој у циљу добробити читавог друштва.

У оквиру делатности Установе организовани су различити облици рада са децом: целодневни боравак за децу узраста 1 године до поласка у школу, полуодневни боравак у трајању од 6 сати за децу узраста од 3г до поласка у школу као и посебни програми.

Посебни програми

Назив програма	Реализатор /трајање	Корисници (узраст, бр.деце и место остваривања програма)
Хор	Мирјана Мешинковски (професор музике) и васпитач Бранислава Пемац * трајање: школска година	Занимљиване деце узраста од 4 до 6 година *објекат „Бубамара“
Неговање српског језика	Бојана Беслаћ, васпитач Бранислава Пемац *трајање: школска година	Занимљиване деце узраста од 3 до 6 година *објекат „Бубамара“
Неговање традиције	васпитачи из објекта „Звончићи“, „Медењаци“, „Љубичица“ трајање: школска година	Занимљиване деце узраста од 4 до 6 година
Васпитачи за децу „Драмска радионица“	Васпитачи из објекта „Дуга“ и „Чаробњаци“ * трајање: школска година	Занимљиване деце узраста од 4 до 6 година *објекти „Дуга“ и „Чаробњаци“
Сликарски атеље	Васпитачи из објекта „Чаробњаци“ и „Лептирићи“ *трајање: школска година	Занимљиване деце узраста од 4 до 6 година *објекти „Чаробњаци“ и „Лептирићи“
Плесне радионице	Васпитачи из објекта „Чаробњаци“ *трајање: школска година	Занимљиване деце узраста од 4 до 6 година *објекат „Чаробњаци“

2.3. Физичко окружење као димензија програма

Простор реалног програма обухвата свакодневно коришћење свих простора (радне собе, ходника, сале, дворишта, различита места у локалној заједници,...)

У ПУ „Пчелица“ сви објекти имају ограђена дворишта са различитим реквизитима за игру деце. Простор у свим двориштима наше установе омогућава конструкцију различитих просторних целина(простор за скривање и издавање, простор за различите сензорне доживљаје и активности и практичне манипулатације),омогућава кинестетичке активности. Простор је изозован и заснован на природним материјалима, може се мењати, развијати, обогаћивати и осмишљавати у складу са потребама и интересовањима деце, васпитача и родитеља.

Простор радне собе односно унутрашњи простор вртића је организован тако да садржи различите просторне целине. Промене у простору резултат су истраживања иницираних дејим питањима, игром и пројектима. Материјали који се могу наћи у простору су природни, дрвени,

пластични, рециклажни и други који омогућавају вишенаменско коришћење и подстичу дечју машту и креативност. Осим играчака и материјала са вишенаменском употребом (рестлова), у простору се могу пронаћи и реални предмети који омогућавају деци непосредан доживљај стварности.

Временска организација је флексибилна у односу на структуирање редоследа и трајања различитих ситуација и активности у вртићима. Дневни ритам активности је устаљен, али и флексибilan што омогућава предвидљивост и помаже деци да стекну дневне рутине. Свакодневне активности (обедовање, спавање, боравак напољу...) се планирају у дијалогу са породицом и локалном заједницом, а у складу са потребама деце.

III ПРЕДШКОЛСКА УСТАНОВА КАО МЕСТО ДЕМОКРАТСКЕ ИНКЛУЗИЈЕ И ПРАКСЕ

3.1. Партнерство са породицом

ПУ „Пчелица у креирању реалног програма (васпитно – образовни рад) уважава примарну улогу породице у васпитању у раном узрасту.

У нашој установи предвиђени су различити видови сарадње са родитељима, као и бројне прилике за заједничко живљење, дружење и грађење квалитетних односа, међусобно упознавање и размену. Партнерство се гради од почетка, већ на првим родитељским састанцима. Родитељима су доступни информатори о процесу адаптације, игри, иницијативи, организацији живота и рада у вртићу; упитници о навикама и особинама детета. Индивидуални (саветодавни, информативни...) разговори и подршка родитељским компетенцијама од стране васпитача, мед. сестара-васпитача и стручног сарадника су породици на располагању свакодневно. Континуирано се остварује сарадња и размена информација о развоју и напредовању и социјалном функционисању детета унутар наших вртића и са другим институцијама које се баве бригом о деци (школа, центар за социјални рад, интерресорна комисија), током свих транзиционих периода.

Добра сарадња са породицом остварује се и учешћем родитеља у непосредном раду кроз тематско-пројектно планирање, у заједничким активностима и изласцима, учешћем у јавним манифестацијама .

Партнерство са породицом видљиво је и кроз учешће породице у вредновању квалитета рада установе учешћем у раду Управног одбора, Савета родитеља, Тима за самовредновање, Тима за обезбеђење квалитета и развој установе и Тима за инклузивно васпитање и образовање.

3.2 . Повезаност са локалном заједницом

Локална заједница чини друштвени и културни контекст у коме дете одраста, као и шире окружење које обухвата физичку и социјалну средину (различите установе, институције, организације, различите социјалне групе). За дете је заједница пре свега његово непосредно окружење - породица, вртић и друге институције и места које посећује (дом здравља, места за изласке и забаву, продавнице, игралишта и сл.).

ПУ „Пчелица“ на локалном нивоу повезана је са установама и институцијама на следеће начине:

Институције и установе	Начин сарадње
Основним школама на територији општине Апатин	Узајамне посете организовањем заједничких активности, акција и програма, размена информација, повезивање практичара давањем правовремених информација о различитим програмима подршке за децу и родитеље- сарадња стручних сарадника, Актив директора на нивоу општине ,
Основном Музичком школом «Стеван Христић» Апатин	Посете концертима, заједнички програми
Библиотека «Миодраг Борисављевић» Апатин са одељењима у селима	Организовано уписивање деце у дечје одељење библиотеке, упознавање се са књижевним делима за предшколску децу читање прича
Галерија «Меандер» Апатин	Организовање изложби дечјих радова два пута годишње – поводом Дечје недеље и Дана установе
Општински културни центар Месне заједнице	Организовање биоскопских и позоришних представа Учествовање деце родитеља и васпитача у јавним дешавањима на нивоу месне заједнице у насељеним местима Заједничко ангажовање на уређењу дворишта у вртићу
Културно уметничка друштва Црвени крст Дом за старе и пензионере Апатин ЈП «Војводина шуме» Удружења грађана Спортски клубови	Учешће у прославама, фестивалима и акцијама
Локалне привредне и пословне организације (фабрике, занатске радње, банке, пијаца...)	Реализација програмских активности у привредним и пословним организацијама или њихово учешће у вртићу (као експерти)
Медији	Информисање о програмским садржајима вртића

Јавна манифестација «Дани дечјег стваралаштва» коју ПУ «Пчелица» организује континуирано од 1995 године, посебан је доживљај за породицу и локалну заједницу .

Једном годишње у мају месецу организујемо Маскенбал (јавну манифестацију) у којој учествују сва деца из Апатина. У избору костима учествују родитељи.

На нивоу друштвене заједнице остварује се сарадња са свим предшколским установама у Србији, а отворени смо за сарадњу са свим друштвеним чиниоцима који доприносе развоју установе (невладине организације и сл.), као и партнерство у заједничким пројектима са другим предшколским установама.

3.3. Рад са децом и породицама из осетљивих група

Један од приоритета у раду Установе је унапређивање инклузивног васпитања и образовања. Установа има Тим за инклузију који се стара о грађењу и неговању културе

инклузивности и развијању инклузивне праксе. У Установи се негује клима отворености и осетљивости за инклузивност и пружање једнаких шанси за учествовање свој деци. Континуирано се предузимају активности на унапређивању компетенција за планирање и реализацију инклузивног васпитно-образовног рада организовањем едукација за васпитаче, обезбеђивањем стручне литературе и организовањем различитих облика додатне подршке деци и породицама.

Приоритети у раду Тима за инклузију су:

- Неговање инклузивне праксе путем сензибилизације и едукације васпитача, мед.сестара-васпитача, стручног сарадника, родитеља и локалне заједнице;
- Унапређивање педагошке документације везане за праћење развоја и напредовања деце;
- Подршка васпитачима у планирању и реализацији васпитно-образовног рада са децом која имају тешкоће у развоју;
- Подршка родитељима деце са тешкоћама у развоју.

Установа настоји да својим деловањем у локалној заједници афирмише доступност предшколског васпитања свој деци, а нарочито деци која потичу из осетљивих друштвених група. Породице из осетљивих група имају приоритет приликом уписа у предшколску установу, а локална самоуправа, као оснивач, се стара да буду ослобођене плаћања боравка у вртићу.

Специфичност наше установе је организовање васпитно-образовног рада за ромску децу. Наиме, вртић у Насељу Рома за ромску децу постоји више од 35 година. Бенефит тако организованог рада је 100% обухват деце пред полазак у школу и преко 80% две године пред полазак у школу. Рад је организован у две васпитне групе на српском језику.

Додатна подршка деци и породицама реализује се кроз различите облике које Установа остварује у сарадњи са партнерима на нивоу локалне заједнице: Центром за социјални рад, ШОСО „Вук Карадић“ Сомбор. Дефектологи ШОСО „Вук Карадић“ Сомбор, на основу мишљења ИРК, реализују активности додатне подршке деци са сметњама у вртићима.

Општина у сарадњи са Центром за социјални рад 2021. године основала је „Логопедски – дефектолошки кабинет (са сензорном собом) за сву децу општине којој је потребна додатна подршка.

3.4. Транзиција и континуитет

Транзициони периоди представљају временске периоде током којих дете доживљава промену због преласка са једног на други ниво васпитања и образовања. Они обухватају неколико месеци пре преласка на следећи ниво и неколико месеци након преласка и односе се на: први полазак у вртић/јаслице (прелазак из породице у вртић), прелазак из јаслица у вртић, прелазак из једне групе/вртића у други и полазак у школу.

Програми транзиције се пажљиво разрађују и реализују, уз уважавање перспективе детета и родитеља, подстицање партнерства и уважавање могућности и ресурса вртића, породице и заједнице.

Активности усмерене на успешно прилагођавање и добробит детета, планирају се и реализују у узајамној сарадњи са породицом, уз укључивање других стручњака и установа, уколико постоји потреба (ЦЗСР, ИРК, други вртић, школа и сл.). Обезбеђују се повољни услови за прилагођавање детета, креирањем подстицајне средине и осмишљавањем активности, уз активно присуство родитеља током првих дана боравка детета у јаслицама/вртићу, поштовање индивидуалног ритма детета и

постепено одвајање од родитеља.

Програми адаптације деце на јаслице/вртић доносе се у партнерству са породицом, уз уважавање јединствености детета, његових навика и потреба, и пружање подршке породици и деци. Након уписа деце у јаслице, у јуну сваке године, организује се заједнички састанак мед. сестара-васпитача, васпитача који раде у јаслицама и стручног сарадника са родитељима који су први пут уписали децу у јаслице. Циљ оваквог вида подршке родитељима је њихово благовремено упознавање са процесом адаптације, могућим током и факторима који утичу на адаптацију деце и породица и мерама које имају за циљ да овај процес учине лакшим и успешнијим. Смисао заједничког боравка деце и родитеља током првих дана у вртићу је у томе да прелазак детета у нову средину има ослонац у онеме што му је блиско и познато, да нову средину упозна уз подржавајуће присуство особе за коју је везано и коју познаје. То је период у коме се активно прилагођавају и одрасли и деца, јер се кроз узајмне интеракције креира нови контекст у коме се моделују узајмна очекивања, утврђују рутине и успостављају обрасци понашања. Због тога је овај период посебно значајан и важно је да буде добро испланиран, а истовремено врло флексибилан. Посебна пажња поклања се стварању поверења и добре сарадње са породицом, јер је то темељ квалитетних, узајамно уважавајућих односа и партнериства са породицом.

Једна од важних активности у овом периоду је и грађење идентитета групе, како би дете препознало сличности које га повезују са групом, доживело групу као своју и осетило сигурност, близост и припадање. Дете такође уочава различитост и препознаје себе као јединствену и непоновљиву особу, која је вредна сама по себи и значајна као појединац, а истовремено и као члан својих група (породица, вршићачка група у вртићу, итд.)

Остваривање припремног предшколског програма доприноси програмском и организационом повезивању предшколског и школског система, као претпоставке остваривања континуитета у васпитању и образовању деце. Због тога овај транзициони период представља заједничку одговорност вртића, школског система и породице како би се олакшао прелазак детета у ново окружење. Циљ је обезбеђивање континуитета квалитетног физичког и социјалног контекста за развој и учење кроз холистички приступ детету, уз уважавање индивидуалних карактеристика и права сваког детета.

Деца предшколског узраста и њихове породице се, током припремног предшколског програма, упознају са особеностима школског система. У години пред полазак у школу сарадња Установе и основних школа се континуирано одвија. Посете школама, праћење наставе током школског часа и заједничке манифестације предшколаца са децом школског узраста чине саставни део овог транзиционог периода. Такође, родитељи деце припремног предшколског програма имају прилику да на заједничком састанку са васпитачима и стручним сарадником дискутују важне аспекте транзиције, као и да се упознају са изазовима које полазак у школу доноси.

Када су у питању деца из осетљивих група, трудимо се да одржимо континуитет и уважавамо сложеност транзиције између школског и предшколског система. Како унапређење инклузивности образовања има приоритет у Установи, настојимо да са породицама, васпитачима и представницима школе заједно планирамо процес преласка из вртића у школу. Заједно са породицом детета разматрамо у којој мери би документација која постоји, у виду педагошког профила, мера индивидуализације, или индивидуалног плана подршке, била од користи за креирање подстицајног окружења и ситуација у школи. Заједно са родитељима као партнерима креирати праксу која се уз

њихову сагласност преноси и у школски систем и има позитиван ефекат на учење и развој детета. Када је у питању прелазак из јаслица у вртић, водимо рачуна о потребама породице и деце у смислу избора објекта. Директор и стручна служба приликом формирања група и распореда васпитача, руководе се узрастом деце као и обезбеђивањем континуитета у структури групе (деца остају у истој групи од јаслица до поласка у школу).

IV ПРЕДШКОЛСКА УСТАНОВА КАО МЕСТО РЕФЛЕКСИВНЕ ПРАКСЕ

4.1. Заједница рефлексивне праксе: развој праксе, професионални развој и јавно деловање

Развијање рефлексивне праксе је континуиран процес преиспитивања теоријских и властитих полазишта и сопствене праксе кроз односе сарадње, поверења и размене са колегама, породицом и децом.

Кључна подручја рефлексивне праксе у нашој установи су:

- стручно усавршавање на нивоу установе
- хоризонтална размена
- стручно усавршавање кроз присуство на стручним скуповима
- промоција у локалној заједници

Хоризонталне размене и истраживања практичара су основни ослонац развоја праксе и грађења односа заснованих на поверењу, уважавању, размени и узајамној подршци. У установи се реализују различити начини планирања и остваривања хоризонталног учења и истраживања практичара, чиме континуирано преиспитујемо теоријска и практична полазишта и сопствене праксе у дијалогу са колегама, породицом и децом. План стручног усавршавања реализоваће се и кроз рад Васпитно–образовног већа и стручних Актива. Годишњим планом стручног усавршавања планирамо и редовно стручно усавршавање васпитача, медицинских сестара - васпитача и стручних сарадника и сарадника путем акредитованих семинара. Осим наведеног, учествујемо у програмима стручног усавршавања на различитим интернет платформама (Etwinning, EPALe, Zoom, Teams)

Похађани семинари се реализују и презентују у вртићима, на Активима Установе, на стручним сусретима васпитача и медицинских сестара васпитача. Наставићемо са богатом праксом хоризонталних размена и у наредном периоду, јер овај вид професионалног оснаживања има вишеструке ефekte на квалитет рада и јачање компетенција. Једна од области која за већину васпитача и мед. сестара-васпитача представља велику новину јесте употреба веб алата у васпитно-образовном раду. Већина васпитача прошла је обуку за унапређивања дигиталних компетенција практичара. У наредној периоду трудићемо се да применимо стечена знања .

4.2. Праћење и вредновање остваривања предшколског програма установе

Сврха вредновања програма је заједничко преиспитивање усклађености праксе установе и реалног програма. Циљ вредновања је грађење квалитетне праксе предшколске установе. Полазећи од усмерености на дугорочне циљеве васпитања и образовања, квалитет програма се мери праћењем квалитета кључних димензија програма. Кључне димензије програма су:

- средина за учење,
- квалитет односа,

- заједничко учешће,
- подршка диспозицијама за учење,
- инклузија,
- различите и демократске вредности,
- сарадња са породицом и локалном заједницом.

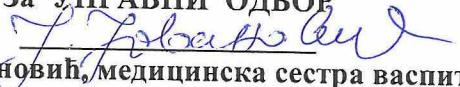
У процес вредновања квалитета рада Установе укључени су сви они којима је квалитет важан и који учествују у његовом грађењу: васпитаче, родитеље, децу, друге запослене у вртићима, представнике локалне заједнице.

Наime, на нивоу установе самовредновањем се бави Тим за самовредновање и Тим за обезбеђење и развој чији су чланови васпитачи стручни сарадници и представници родитеља односно локалне заједнице.

У самовредновању установе учествују и сви други запослени који на крају школске године анкетирањем о вредновању рада установе и начинима унапређена рада доприносе развоју установе.

Са децом се води интервју (васпитачи и стручни сарадници) на крају школске године.

Биљана Мандић, проф. педагогије

За УПРАВНИ ОДБОР

Јасмина Јовановић, медицинска сестра васпитач

ПРЕДШКОЛСКА УСТАНОВА „ПЧЕЛИЦА“ Апатин
 АПАТИН, Блок 112
 Број: 439-1/2022
 Дана, 13.9.2022. године
 А П А Т И Н